

KUPIŠKIO SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA

Gyvenimo kokybė-tai daugeliu ekonominių ir kitų veiksnių vertinama, visus žmogaus gyvenimo aspektus apimanti koncepcija, kuri grindžiama išorinės aplinkos tinkamumu gyventi ir vidinės aplinkos, kontroliuojamos paties žmogaus, kaip teisių ir laisvių turėtojo, teikiamomis galimybėmis tobulėti ir didinti savąją gerovę sintezė.

Gyvenimo kokybės koncepcijos tikslas - Teikti gyventojų lūkesčius ir siekius tenkinančias paslaugas, ir jas nuolat tobulinti.

Kokybės koncepcija suprantama kaip priemonės, sistemos ir sąlygos, kurios skatina aukštus teikiamų paslaugų standartus, siekiant patenkinti globos namų gyventojų siekius ir lūkesčius įvairiose jų gyvenimo srityse.

Mums svarbu rūpintis globos namų gyventojų gyvenimo kokybe, tam kad visi gyventojai jaustųsi gerai ir būtų laimingi.

Įstaigoje taikomas kompleksinis gyvenimo kokybės modelis siejantis gyventoją supančią aplinką, jo vertybių sistemą ir asmenines savybes, gebėjimą pasinaudoti aplinkos galimybėmis bei jo poreikių ir lūkesčių pasitenkinimą visose gyvenimo srityse.

Gyvenimo kokybės koncepcijos sudedamosios sritys:

FIZINĖ GEROVĖ – sveikata, saugumas, higiena.

ASMENS VYSTYMASIS – užimtumas, mokymasis, savarankiškumas.

MATERIALINĖ GEROVĖ - gyvenamoji aplinka, pajamos, maitinimas.

SOCIALINĖ GEROVĖ - santykiai su aplinkiniais, laisvalaikis, dalyvavimas visuomeniniame gyvenime, teisės.

GYVENIMO KOKYBĖS REZULTATŲ ĮVERTINIMAS

Gyvenimo kokybės vertinimo **tikslas** – peržvelgti, analizuoti, vertinti išsikeltų tikslų pokyčius laike, atsirandančius dėl pasikeitusios gyventojų savijautos/būsenos ir/ar įgyvendintos veiklos. Atsižvelgiant į gyvenimo kokybės vertinimo rezultatus- tobulinamos įstaigos veiklos ir gerinama teikiamų paslaugų kokybė.

Matuojant gyventojų gyvenimo kokybės rodiklius individualiu ir kolektyviniu požiūriu, vertinami apklausos rezultatai, jų pokytis. Socialiniam darbuotojui išsiaiškinus, kurios gyvenimo kokybės sritys, rodikliai ir kodėl netenkina paslaugų gavėjo – kartu su gyventoju, kitais personalo nariais, suformuojami tikslai, parenkamos priemonės reikalingos organizuoti gyventojų lūkesčius ir poreikius atitinkančias paslaugas. Padaromos reikalingos žymos gyventojų individualiuose socialinės

globos planuose. Individualūs paslaugų gavėjų apklausos rezultatai ir jų apibendrinimas pridedamas prie asmens bylos. Jie kartu su bendrais gyventojų gyvenimo kokybės vertinimo rezultatais naudojami kasmetiniame veiklos rezultatų apibendrinime, kitose įstaigos veiklos ataskaitose.

Lentelė 1. Gyvenimo kokybės vertinamos sritys, rodikliai ir jų pagrindimas

Gyvenimo kokybės sritys	Rodikliai ir jų charakteristika	Vertinama reikšmė	Rodiklių vertinimo pagrindimas
1. Fizinė gerovė	1.1. Sveikata: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas savo energingumu.. • Pasitenkinimas patiriamo skausmo lygiu. • Pasitenkinimas miego ir poilsio kokybe. • Pasitenkinimas savo sveikata. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie savo fizinę ir psichoemocinę sveikatą.
	1.2. Saugumas: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas savo saugumu. • Pasitenkinimas savo daiktų saugumu. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie jam kylančias grėsmes arba jų nebuvimą įstaigoje ar už jos ribų.
	1.3. Higiena: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas asmenine higiena. • Pasitenkinimas gyvenamųjų kambarių ir kitų patalpų švara. • Pasitenkinimas patalpų kuriose vyksta užimtumo užsiėmimai švara. • Pasitenkinimas švara ir tvarka aplink globos namus. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie savo asmeninę higieną ir aplinkos kurioje gyvena, leidžia laisvalaikį švara.
2. Asmens vystymasis	2.1. Užimtumas: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas užimtumu. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie savo užimtumą.
	2.2. Mokymasis <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas įgytomis žiniomis ir įgūdžiais. • Pasitenkinimas prieinamumu prie spaudos. • Pasitenkinimas prieinamumu prie kompiuterio ir interneto. • Pasitenkinimas prieinamumu prie norimų televizijos laidų. • Pasitenkinimas prieinamumu prie norimų radijo laidų. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie įgytas žinias ir įgūdžius užimtumo ir kituose užsiėmimuose bei galimybėmis laisvai gauti norimą informaciją ir formuoti norimus įgūdžius.
	2.3. Savarankiškumas <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas galimybėmis globos namuose ir teritorijoje savarankiškai pasiekti norimas vietas; • Pasitenkinimas savarankiškai užsiimti kasdiene veikla. • Pasitenkinimas savarankiškai ruošti maistą. • Pasitenkinimas sąlygomis pačiam planuoti pirkinius ir apsipirkti. • Pasitenkinimas planuoti išlaidas. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie jį tenkinančių sąlygų savarankiškai judėti, pasigaminti valgį, apsipirkti, valdyti savo finansus, užsiimti mėgstamomis veiklomis.

3. <i>Materialinė gerovė</i>	3.1. Gyvenamoji aplinka <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas išorine įstaigos aplinka. • Pasitenkinimas patalpomis kuriose asmuo gyvena. • Pasitenkinimas patalpomis kuriose vyksta užimtumo užsiėmimai. • Gyvenamasis plotas tenkantis vienam asmeniui. 	Lygis Kvadratiniai metrai	Gyventojų nuomonė apie aplinką lauke, patalpas kuriose vyksta užimtumo užsiėmimai, teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, jis gyvena. Asmeniui tenkančio gyvenamo ploto atitikimas normų reikalavimams.
	3.2. Maitinimas <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas maisto pilnavertiškumu ir įvairove. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie maitinimo laiko pasirinkimą, maisto patiekalų maistingumą ir racioną.
4. <i>Socialinė gerovė</i> - visuomeninis gyvenimas, teisės.	4.1. Santykiai su aplinkiniais: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas santykiais su personalu. • Pasitenkinimas santykiais su kitais gyventojais. • Pasitenkinimas bendravimu su artimaisiais patenkinimas. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie bendravimą, bendravimo dažnumą, kultūrą jo pakankumą su jį supančiais žmonėmis.
	4.2. Laisvalaikis: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas galimybe laisvalaikį leisti kaip norisi. • Pasitenkinimas laisvalaikio trukme. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie laisvalaikio leidimo pasirinkimą, laisvalaikio trukmę.
	4.3. Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas informacija apie renginius, kurie vyksta už globos namų teritorijos ribų. • Pasitenkinimas renginių kokybe, kurie vyksta už globos namų teritorijos ribų. • Pasitenkinimas galimybėmis dalyvauti renginiuose už globos namų teritorijos ribų 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie informacijos susijusios su renginiais, priemonėmis vykstančiomis bendruomenėje pateikimą, jų kokybę ir galimybėmis dalyvauti jam pačiam rūpimose veiklose.
	4.4. Teisės: <ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas galimybėmis dalyvauti rinkimuose. • Pasitenkinimas sąlygomis gauti norimą gydymą. • Pasitenkinimas sąlygomis rinktis norimą mitybos būdą. 	Lygis	Gyventojų nuomonė apie tai kaip jam sudaromos sąlygos išreikšti savo valią rinkimuose, gauti reikiamą gydymą, rinktis jam tinkančią mitybą, apie jo

	<ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas orumo dėl negalios išsaugojimu. • Pasitenkinimas išpažinti priimtina religija. 		asmeninių daiktų neliečiamumą, būti nediskriminuojam dėl negalios, tikėjimo.
--	--	--	--

Gyvenimo kokybės vertinimo procesas

Gyvenimo kokybės vertinimas atliekamas 1 kartą per metus. Vertinama visų įstaigos gyventojų gyvenimo kokybė. Pagal gebėjimą savarankiškai atsakyti į apklausoje pateiktus klausimus, gyventojai skirstomi į 3 grupes:

1. Asmenys, kurie gali savarankiškai arba su minimalia pagalba atsakyti į klausimus.
2. Asmenys, kuriems atsakyti į klausimus reikalinga vidutinė pagalba (paaiškinimas).
3. Asmenys, kurie dėl negalios negali visiškai suvokti ir atsakyti į klausimus rodiklių vertinimas atliekamas remiantis betarpiškai su tokiais gyventojais dirbančių darbuotojų pastebėjimais (gyventojų nuotaika, kūno kalba ir kt.) bei remiantis teikiamų paslaugų atitikimu nustatytiems normų reikalavimams. Gyventojų, kurių gyvenimo kokybės rodiklių įvertinti remiantis stebėjimo metodu neįmanoma, atitiktis nustatytoms normoms laikoma visiškai gyventojų lūkesčius tenkinančiu vertinimu.

Apklauskos būdu vertinama gyventojų nuomonė. Klausimyno (Lentelė Nr.2) atsakymams priskirta išraiška: „visiškai netenkina“ – konkretus neigiamas požiūris (1 balas), „nei tenkina nei netenkina“ - neutrali nuomonė (2 balai), „visiškai tenkina“ - konkretus teigiamas požiūris (3 balai).

Nustatant asmeninį gyventojų gyvenimo kokybės lygį ir jo pokytį, įstaigoje vertinami kiekvienos gyvenimo kokybės srities rodikliai ir jų pokyčiai, o vertinant visų gyventojų gyvenimo kokybės lygį ir jų pokytį - įstaigoje vertinami bendri, suminiai kiekvienos gyvenimo kokybės srities rodikliai ir jų pokyčiai.

Reikšmingu gyvenimo kokybės pokyčiu laikomas nemažiau 5 % pokytis. Gyvenimo kokybės vertinimo metu skaičiuojamos procentinės ir skaitinės reikšmės, vidurkiai.

Lentelė 2. Gyvenimo kokybės vertinimo skalė.

Teiginys	Visiškai nesutinku 1	Nei sutinku nei nesutinku 2	Visiškai sutinku 3
FIZINĖ GEROVĖ			
Sveikata			
Esu patenkintas savo energingumu ir jėgomis.			
Esu patenkintas patiriamo skausmo lygiu.			
Mane patenkina miego ir poilsio kokybė			
Esu patenkintas savo sveikata			
Saugumas			
Globos namuose esu patenkintas savo saugumu			
Globos namuose mane tenkina mano daiktų apsauga			
Higiena			
Esu patenkintas savo asmenine švara			
Esu patenkintas kambarių ir kitų patalpų kuriose gyvenu švara.			

Esu patenkintas patalpų kuriose vyksta užimtumo užsiėmimai švara			
Esu patenkintas švara ir tvarka aplink globos namus.			
ASMENS VYSTYMASIS			
Mokymasis			
Esu patenkintas savo užimtumu			
Esu patenkintas tuo ką išmokstu užimtumo užsiėmimuose arba savarankiškai			
Esu patenkintas galimybėmis gauti mane dominančią literatūrą, spaudą			
Mane tenkina galimybė naudotis kompiuteriu ir internetu			
Esu patenkintas galimybe žiūrėti norimas televizijos laidas			
Mane tenkina galimybės klausyti norimas radijo laidas			
Savarankiškumas			
Mane tenkina galimybės globos namuose ir teritorijoje pasiekti norimas vietas			
Mane tenkina sąlygos globos namuose užsiimti mane dominančia kasdiene veikla			
Esu patenkintas sąlygomis globos namuose savarankiškai ruošti maistą			
Esu patenkintas sąlygomis pačiam planuoti pirkinius ir apsipirkti			
Esu patenkintas sąlygomis pačiam planuoti kaip noriu išleisti savo pinigus			
MATERIALINĖ GEROVĖ			
Gyvenamoji aplinka			
Esu patenkintas kaip sutvarkyta įstaigos aplinka			
Esu patenkintas patalpomis kuriose gyvenu			
Esu patenkintas patalpomis kuriose vyksta užimtumo užsiėmimai			
Gyvenamasis plotas tenkantis vienam asmeniui			
Maitinimas			
Mane tenkina maisto įvairovė, kokybė			
SOCIALINĖ GEROVĖ			
Santykiai su aplinkiniais			
Esu patenkintas bendravimo su darbuotojais kultūra			
Esu patenkintas bendravimo su kitais gyventojais kultūra			
Esu patenkintas bendravimo dažnumu su artimaisiais			
Laisvalaikis			
Esu patenkintas, kad galiu savo laisvalaikį leisti kaip noriu			

Mane tenkina laisvalaikio trukmė kurį aš turiu			
Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime			
Mane tenkina informacija kurią gaunu apie renginius, kurie vyksta už globos namų teritorijos ribų			
Esu patenkintas renginių kokybe kuriuose dalyvauju už globos namų teritorijos ribų			
Esu patenkintas galimybėmis dalyvauti renginiuose už globos namų teritorijos ribų			
Teisės			
Esu patenkintas galimybėmis dalyvauti rinkimuose			
Mane tenkina sąlygos gauti norimą gydymą			
Esu patenkintas sąlygomis rinktis norimą mitybos būdą			
Esu patenkintas, kad mane nežemina dėl mano negalios			
Esu patenkintas sąlygomis išpažinti man priimtina religiją			